

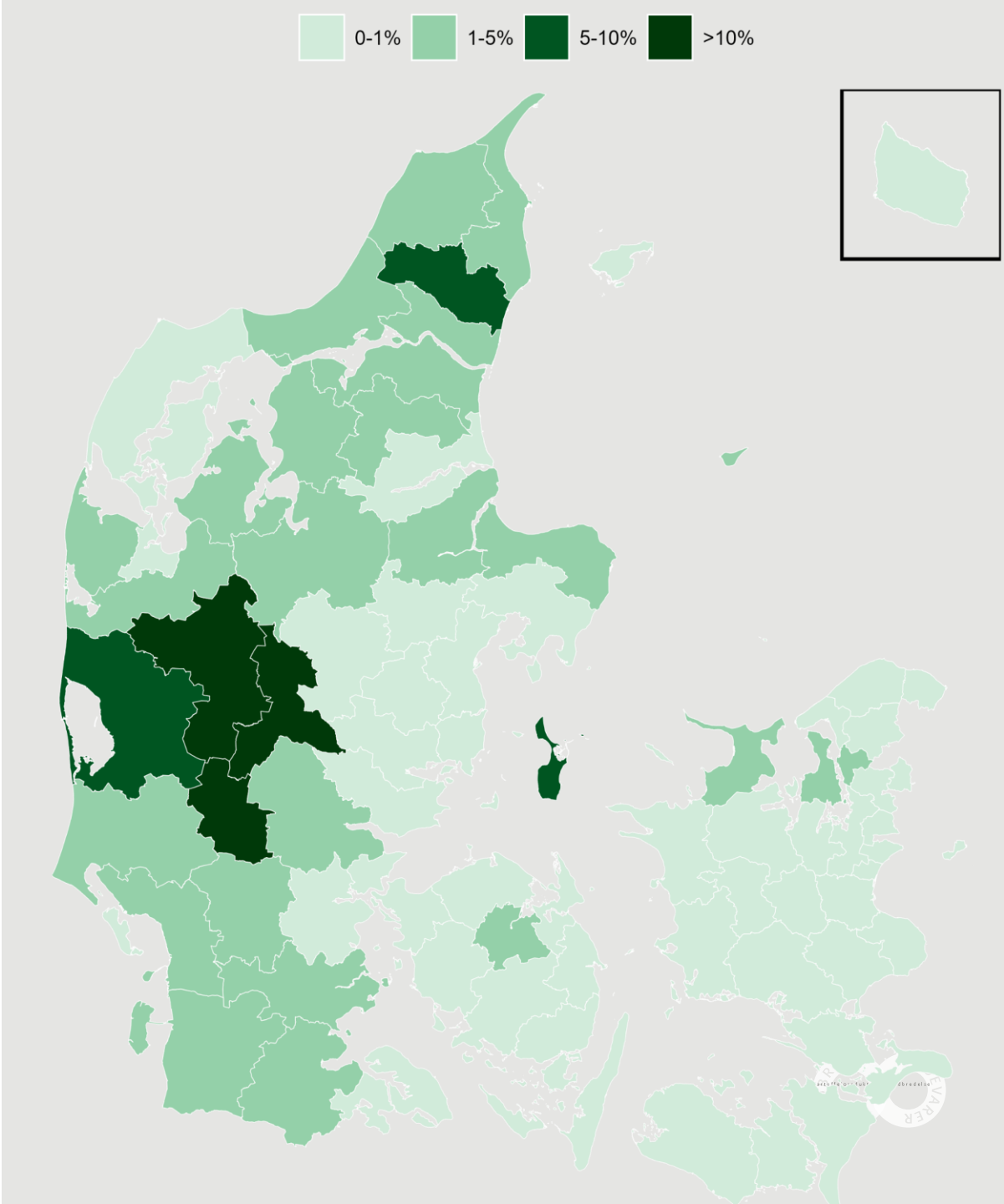
Kartoflens samfundsøkonomiske betydning

Kartoffelproduktionen har størst betydning i Vestjylland

Kommuner med de højeste andele af landbrugsjord udlagt med kartofler

Kommune	Ha i alt	Ha kartofler	Andel kartofler, pct
Ikast-Brande	38.122	5.206	13,66
Herning	76.119	8.720	11,46
Billund	28.875	3.238	11,21
Brønderslev	44.495	3.009	6,76
Samsø	7.814	512	6,55
Ringkøbing-Skjern	90.241	5.058	5,61
Danmark	2.542.531	61.170	2,4

Kilde: Egen beregninger pba marker2023.zip hentet på <https://landbrugsgeodata.fvm.dk/>

Kartoffelproduktionen understøtter 4.000 arbejdspladser

Kartoffelproduktionens bidrag til beskæftigelsen, antal personer

	2020	2021	2022	2023
Landbrug og gartneri	1.516	1.674	1.501	1.721
Forarbejdning	551	573	631	659
Engroshandel fra eksport af kartoffelprodukter	181	205	180	198
Indirekte effekter i øvrige erhverv	1.230	1.449	1.236	1.393
I alt	3.478	3.901	3.548	3.971

- I 2023 understøttede den danske kartoffelproduktion, direkte og indirekte, knap 4.000 arbejdspladser, heraf 1.700 i landbruget.

Kartoffelproduktionens bidrag til bruttoværditilvæksten, mio. Kr.

	2020	2021	2022	2023
Landbrug og gartneri	981	999	777	1.455
Forarbejdning				2.200
Engroshandel fra eksport af kartoffelprodukter	174	200	177	195
Indirekte effekter i øvrige erhverv	940	1.102	899	1.052
I alt				4.902

- Produktionen bidrog med 4,9 mia. kr. til BNP.

Anm: Den anvendte input-output metode vurderes ikke at producere korrekte estimater for effekten i forarbejdningsindustrien idet forarbejdning af kartofler nationalregnskabsmæssigt er placeret i sektoren *Bagerier, brødfabrikker mv.* og dermed omfatter anden produktion med anderledes indhold af beskæftigelse og værditilvækst. Beskæftigelsen er derfor justeret ned med information fra CVR registret mens værditilvæksten er justeret op ud fra oplysninger fra industriens regnskaber.

Kilde: Egen beregninger pba input-output modellering. Beskæftigelsesoplysninger fra CVR-registret og regnskaber fra forarbejdningsvirksomheder.

Konsekvenser ved et bortfald af kartoffelproduktion

Beskæftigelseseffekt, antal personer

	2023 før	Efter	Difference
Landbrug og gartneri	1.721	669	-1.052
Forarbejdning	659	0	-659
Engroshandel fra eksport af kartoffelprodukter	198	0	-198
Indirekte effekter i øvrige erhverv	1.393	696	-696
I alt	3.971	1.366	-2.605

Indkomsteffekt (BVT), mio. Kr.

	2023 før	Efter	Difference
Landbrug og gartneri	1.455	107	-1.348
Forarbejdning	2.200	0	-2.200
Engroshandel fra eksport af kartoffelprodukter	195	0	-195
Indirekte effekter i øvrige erhverv	1.052	526	-526
I alt	4.902	633	-4.269

Kilde: Egen beregninger pba input-output modellering samt Regnskabsstatistik for jordbrug og produktionsgrensstatistikken fra Danmarks Statistik.

- Her er antaget, at arealet med kartofler anvendes til øvrige afgrøder
- Effekt på arbejdsindsatsen i landbruget er estimeret ud fra forskelle i timeindsats pr ha. (produktionsgrensstatistik)
- Beskæftigelse ved forarbejdning af kartofler falder bort
- Indirekte effekter fra landbruget er fastholdt mens forarbejdningsindustriens krav til leverancer fra den øvrige økonomi falder bort
- **2.600 arbejdspladser falder bort og bidraget til BNP falder med 4,3 mia. kr.**

Driftsøkonomi

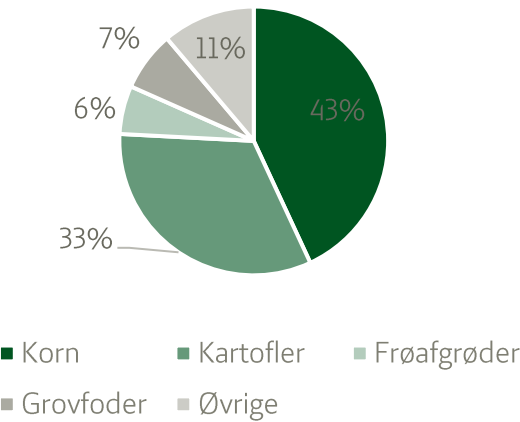
Regnskabsstatistik for kartoffelproducenter 2023

Gennemsnit for konventionelle heltidsbedrifter med kartofler på sandede jorde

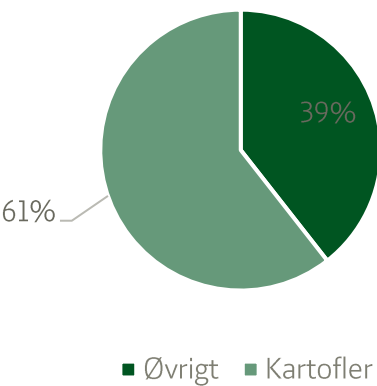
Regnskabsstatistik 2023		
Areal, ha		440
- Heraf kartofler, ha		144
Forpagtningsprocent		62%
Økonomi		1.000 kr
Bruttoudbytte - produktionsværdi		12.449
- Heraf kartofler		7.540
Driftsomkostninger		8.731
Resultat af primær drift		3.718
Finansieringsomkostninger		2.330
Generelle tilskud		929
Driftsresultat		2.316
Ejeraflønning		491
Driftsresultat efter ejeraflønning		1.826
Udvalgte driftsomkostninger		
Lønninger		1.092
Maskinstation		563
Tørring/opbevaring		106
Udsæd		900
Gødning		1.163
Energi		756
Planteværn		978

Kilde: Egen beregninger pba stikprøven bag
Regnskabsstatistik for jordbrug Danmarks Statistik

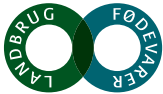
Fordeling af arealet

Fordeling af bruttoudbyttet

- På den gennemsnitlige kartoffelavler på sande jord anvendes 33 pct. af landbrugsarealet til kartofler mens 61 pct. af bruttoudbytte stammer fra kartofler
- Driftsresultatet er på 2,3 mio. kr. for gennemsnitsbedriften

Fra positiv til negativt driftsresultat hvis der ikke dyrkes kartofler

Avlere på sandede jorde - Ingen dyrkning af kartofler

Regnskabsstatistik 2023	Udgangspunkt	Uden kartofler	
Areal, ha	440	440	
- Heraf kartofler, ha	144	0	
Forpagtningsprocent	62%		
Økonomi	1.000 kr.	1.000 kr.	Forskel i pct.
Bruttoudbytte - produktionsværdi	12.449	6.428	-48%
- Heraf kartofler	7.540	0	-100%
Driftsomkostninger	8.731	6.413	-27%
Resultat af primær drift	3.718	15	-100%
Finansieringsomkostninger	2.330	2.330	0%
Generelle tilskud	929	929	0%
Driftsresultat	2.316	-1.386	-160%
Ejeraflønning	491		
Driftsresultat efter ejeraflønning	1.826		
Udvalgte driftsomkostninger			
Lønninger	1.092	659	-40%
Maskinstation	563	437	-22%
Tørring/opbevaring	106	106	0%
Udsæd	900	308	-66%
Gødning	1.163	964	-17%
Energi	756	361	-52%
Planteværn	978	404	-59%

Kilde: Egen beregninger pba stikprøven bag Regnskabsstatistik for jordbrugs samt produktionsgrensstatistik fra Danmarks Statistik og budgetkalkuler fra SEGES

Driftsøkonomisk konsekvensberegning

- Kartofler erstattes proportional af øvrige salgsafgrøder og bruttoudbyttet justeres i overensstemmelse hermed (regnskabsstatistik)
- Besparelse på
 - Planteværn (DB kalkuler)
 - Arbejdskraft (Produktionsgrensstatistik)
 - Udsæd (DB kalkuler)
 - Maskinstation (DB kalkuler)
 - Gødning (DB kalkuler)
 - Energi (Produktionsgrensstatistik)
- **Driftsresultatet i 2023 går fra 2,3 mio. kr. til -1,4 mio. kr. når der ikke dyrkes kartofler**

Tak.